No. 163. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturday 11 Julij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

— Uit Zeeland wordt gemeld dat het hoofdkwartier der troepen in het 6de district dien gevolg heeft verplaatst, en dat de luitenant-kolonel Schneider, kommandant van het 3de bataillon der 9de afdeeling infanterie, zijnde tot laatstgemelde betrekking benoemd, de heer majoor van Sluijs, van het 2de bataillon jagers.

— Men verneemt uit Harderwijk van den 5den Julij, dat des morgens van den voorigen dag in der tusschen die plaats en Amersfoort gelegen dorp Putten, een hevige brand is ontstaan, waardoor twee huizen geheel in den asch zijn gelegd en twee andere zwaar beschadigd zijn.

— De belgische *Moniteur* houdt een besluit, waarbij de generaal *Goblet* tot divisie-generaal bevorderd wordt met behoud zijner betrekking van inspecteur-generaal der fortificatien en van het korps der génie.

— Te Antwerpen waren heden (9 *Julij*) genoteerd: Belg. 100 ½; O. Metal. 102 ½; Spaans. *Aanbieding* 42; Perpet. 42 ¾; 41 ¾; 42; Cortes 38 ¾, 38, 38 ¼; Id. Coupons 23 ½; Uitgest. 18 ½, ⅜; Napolitaansche 92; Sicil. 93; Rom. I. 99 ¾; Id. te Amst. 97 ¼; Bras. 85.

De Londensche dagbladen van den 6den dezer vermelden niets belangrijks, dan dat de tweede expedite der vrijwilligers voor den Spaanschen dienst binnen weinige dagen zoude vertrekken.

Men had ingelegen uit Lissabon van den 24sten Junij, volgens welke er op verschillende plaatsen oproerige bewegingen waren uitgebroken, en het ministerie zich in verlegenheid bevond.

De hertog *de Palmella* had aan de agenten van Portugal bij de onderscheidene hoven eene circulaire gezonden, waarbij dezelven het tegenwoordig bestuur, ten aanzien der binnenlandsche aangelegenheden insgelijks te volgen, werd ploetgelegd.

Ter Londensche beurs van den 6den dezer waren genoteerd: 3 pCt. consol. 92 ¼; Nederl. 2 ½ pCt. 55 ⅝; 5 pCt. 101 ¼, ½; Cortes 48; Portug. 89 ½; Braz. 87 ½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Julij.

Men heeft berigten uit Madrid van den 30sten Junij, vermeldende dat aldaar den vorigen dag de tijding werd ontvangen, dat *Zumala Carregui* was overleden. Te gelijker tijd las men in het officieel dagblad, dat de Koningin-Regentes den generaal *Valdes*, op zijn verzoek, had ontslagen, en den generaal *Saarsfield* in zijne plaats tot opperbevelhebber van het Noorder-leger en onder-koning van Navarre had benoemd.

De gewone berigten van de grenzen van den 3den dezer bevestigen voorts, dat de generaal *Lahera* aan het hoofd van dertig bataillons Bilbao heeft bezet. Onderscheidene vaartuigen, die naar St. Sebastiaan werden gezonden, om deze troepen van levensmiddelen te voorzien, hadden die tijding overgebragt. Het verlies der Karlisten gedurende het beleg wordt op 3000 man begroot, waaronder verschillende hoofd-officieren. Men wilde dat ook de generaal *Rhio* gevaarlijk was gekwetst. De belegeraars zijn, zonder eenen beslissenden slag te wagen, in goede orde afgetrokken; eenige hunner bataillons hebben zich naar Irun begeven. Don *Carlos* heeft de geneesheeren, die bij de operatien van *Zumala Carreguy* zijn tegenwoordig geweest, in hechtenis doen nemen.

— De *Moniteur* bevat heden eene koninklijke ordonnantie, waarbij de uitvoer van krijgsbehoeften langs de Spaansche grenzen, aan eene voorafgaande authorisatie van den minister van binnenlandsche zaken wordt onderworpen. De uitvoer van levensmiddelen blijft vrij langs die punten, welke door de troepen der koningin zijn bezet.

Volgens den *Constitutionel* heeft het besluit om de Spaansche kusten door Fransche en Engelsche oorlogsvaartuigen te laten bekruissen, andermaal aanleiding gegeven tot zeer belangrijke discussien over het regt dier schepen, om vaartuigen die onder eene vlag kruis- of levensbehoeften voor de insurgenten naar de Spaansche kust trachten over te brengen, aan te houden. Om elken aanstoot te vermijden zoude men eindelijk zijn overeengekomen, dat die vaartuigen niet als naar de Spaansche kust in staat van blokade verklaard, konden worden opgebragt en prijs verklaard, maar dat men dezelve schien de lading zoude belasten.

— Het Fransche zeskader dat buiten van Toulon tot den kruisvlug werd bestemd, is den laatsten der vorige maand uitgezeild.

— De zitting van het hof der Paira heeft heden wederom niets belangrijks opgeleverd. Onderscheidene getuigen verklaarden, dat zij eenige der beschuldigden aan den opstand een werkelijk deel nemen, terwijl anderen, op verzoek der beklaagden gedagvaard, alle medeplichtigheid van de hand wezen. Eindelijk de deskundigen, over de wapens, die bij de insurrectie, over de kogels van welke bij behoorden, trachten te ontkennen.

— Ter beurze heeft zich dezen middag het gerucht verspreid, dat de hertog *van Bordeaux* zoude overleden zijn.

— Heden (7 *Julij*) waren de fondsen genoteerd: 109,20; op tijd 109,35; 3 pCt. kont. 79,50; op tijd 79,40; Rentenier. 97,30; op tijd 79,45; Sp. perpet. 41 ½; 3 pCt. 28 ½; Cortes 22; Uitgest. 17 ⅛.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den Julij.

De vergadering der provinciale staten van dit gewest, is Dingsdag geopend geworden. De benoemingen tot leden in de tweede kamer der Staten-generaal heeft gisteren morgen plaats gehad en zijn de aftredende heeren, mr. *J. Bt. A. van de Mortel*, jhr. *P. E. de la Court* en mr. *J. L. H. Luyben*, allen herkozen; zijnde voorts in die zitting tot leden van gedeputeerde staten de heer *H. de Wys* herkozen, en in plaats van den heer en mr. *J. T. Veltmeulen*, de heer *Hultbers*, bij voordragt kollegie benoemd.

De Staten der provincie Utrecht hebben in derzelver vergadering van den 6den dezer wederom tot lid van de tweede kamer der Staten-Generaal, Mr. *Hr. Mr. A. J. Jan Asch van Wijck*; alsmede de dit jaar aftredende leden van gedeputeerde Staten, de heeren *W. R.* baron *van Heeckeren van Brandsenburg* en Mr. *C. Van Rossum*, op nieuw als kloosdig ingekozen.

— Onder een aantal benoemingen, in het vak van den waterstaat door Z. M. gedaan en heden in de Staats-Courant vermeld, merken wij op de benoeming in dit gewest, van den heer *T. C. de Bont*, tot poldermeester van den Buiten-Delfen-Polder, onder Wijk.

— Uit 's Hage meldt men dat er gisteren dezer ten hove gevierd is, hetwelk werd opgeluisterd door Z. M. den koning van Wurtemberg, den kroonprins en 's konings beide dochters de prinsessen *Marie* en *Sophia*.

— Heden wordt Z. K. H. de Prins *van Oranje*, benevens dezelfs beide oudste zonen, van uit het hoofdkwartier in de residentie verwacht.

— Z. M. de keizer van Rusland heeft, volgens berigten uit Petersburg van den 27sten l., Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden benoemd tot chef van het grenadier-regiment van *Rostoff* en besloten dat dit regiment in het vervolg zal geheeten worden *grenadier-regiment van Prins Frederik der Nederlanden*.

— Uit Baden-Baden wordt gemeld, dat de Prinses *van Oranje* voor zich en haar talrijk gevolg een verblijf in de *Promenade*, gedurende twee maanden, voor 2000 fl. heeft gehuurd. Tot op den 20sten Junij telde men 3,339 vreemdelingen, hetgeen de helft minder is dan in het verleden jaar.

— De nacht van den 7den dezer had voor het gehucht Ginkum, onder Rosmalen, allernoodlottigst kunnen zijn. Onverwachts ontdekte men, dat de vrouw omtrent half twaalf uren, ten huize van den burgemeester *Stapkens*, brand in de naastbijstaande schuur aan de wed. *van Beek* behoorende. De zoon des burgemeesters snelde dadelijk, niets dan een hemd aan hebbende, ten huize uit, wekte te alle ruwoorde des gebuurts, en snelde als brandmeester met eenige spuitgasten naar de brandspuit, welke dan juist, op een oogenblik werkzaam was, terwijl men inmiddels reeds met hooze van de wed. *van Beek* arbeid in 't werk stelde om den brand te gaan. 't Bleek echter weldra onmogelijk, de met hooi en brandstoffen gevulde en met een rietendak voorziene schuur te behouden, evenmin als de belendende stal en woning, insgelijks de weduwe insgelijks behoorende; zoodanig men besloten moest was, om beter te halen, waarin het, door inspanning van alle krachten, en door zeven voorbijgangers over gelukken mogt, om het huisraad door de vrouw *van Beek* zelve bewoond en de kleeding huns en stallen van den burgemeester *Stapkens* te behouden. De oorzaak van den brand schijnt onbekend; de schade wordt op ƒ 2000 berekend. De gebouwen waren voor brandschade niet verzekerd.

— Door de brusselsche bladen werd voor eenige dagen, bij de terugkomst van *Kessels* uit Londen, met zeker vertrouwen gezegd, dat de schikkingen omtrent de werving van een aantal vrijwilligers, ten dienste der Spaansche Koningin-Regentes, thans getroffen waren en dat er nog slechts een onderhoud van *Kessels* met den oorlogsminister *Evain* aan ontbrak om met de werving een aanvang te maken. Thans leest men in bijzondere berigten uit Brussel, in het *Journal de la Haye* van gisteren voorkomende, dat de beschikkingen van *Kessels* een' geheel anderen uitslag hebben gehad dan de brusselsche bladen wilden doen gelooven. Met den spaanschen gezant *Xavier* te Londen eene soort van overeenkomst getroffen hebbende, volgens welke hij aan het hoofd der vrijwilligers zou staan, verkeerde hij in den waan, dat niets hem belet kon met de werving te beginnen. Zijn' rang in België echter niet willende verliezen, wilde hij bij den oorlogsminister een onbepaald verlof aanvragen, toen hij van hem onverwacht de order kreeg, om zich van alle verdere bemoeijingen in 't belang van een' vreemd gouvernement te onthouden; met eene berisping van zonder verlof [illegible] te hebben verlaten, en had hij zelfs geen gehoor bij den minister kunnen verkrijgen. — In dezelfde bijzondere berigten word voorts gewag gemaakt van een schrijven uit Parijs, volgens welk *Niellon*, op zijne zoogenaamde populariteit vertrouwende, den Spaanschen gezant te Parijs, hertog *van Frias*, zou aangeboden hebben 2000 man voor de Spaansche dienst te werven, mits hij het bevel over deze manschappen voerde en eene premie hem verzekerd werd; voormelde hertog had echter dit aanbod afgeslagen. Sedert had de prefect van het Noorden de Fransche grenzen aan die zijde opengezet voor alle Belgen die gezegen mogten zijn, de zaak van koningin *Isabella* te dienen. Bij deze gelegenheid wordt verder in het berigt gezegd, dat ons land, even als bij alle andere gelegenheden, gelijk gesteld met een fransch departement, immers verspreidt men het gerucht, dat van zeker hand ingelichte agenten de lieden, van wie men gaarne wenschte ontslagen te zijn, maar die men niet openlijk zou durven wegsturen, tot de dienst voor Spanje zoeken te verbinden. Zoo worden de officiele verklaringen met de eerste meening opzettelijk de wereld overeen gebragt. Hetgeen ten hunnent, bij de burgers die zich voor de meest vrije van de wereld uitroepen, verboden is, is in hun weinige schreden van hun verblijf toegestaan.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den Julij.

De pruissische gezant bij de bondsvergadering, *von Nagler*, is den 1sten dezer van hier naar Bad-Ems vertrokken.

— De Nederlandsche luitenant-generaal *Cort-Heiligers* is den 4den dezer alhier gearriveerd.

— De Pruissische kavallerie-generaal en kommanderend generaal der Rhijn-provincien, *von Borstell*, is den 3den dezer voor de gewone jaarlijksche inspectie te Mainz aangekomen; den 5den werd door dezelve van de beide te Bornheim en Bockenheim, nabij Frankfort, liggende 2 bataillons van het 3hete Pruissische infanterieregiment in oogenschouw genomen.

— In een schrijven uit Berlijn van den 2den dezer, wordt gezegd, dat de militaire oefeningen nabij Kalisch, naar men vernam, eenige weken verschoven waren, zoodat dezelve eerst tegen het laatste van September zouden plaats hebben. De afmarsch der troepen van Berlijn zou den 12den Augustus beginnen, en zeer langzaam geschieden om menschen noch paarden te veel af te matten. De manschappen zou, over Breslau, wezen naar de troepen eenige dagen rust gunnen houden en dan, gezamenlijk met de garnizoenen dier hoofdstad en omliggende plaatsen eenige kleinere manœuvres uitvoeren.

De Koning van Pruissen werd niet voor tusschen den 10den of 20sten te Breslau verwacht. Voorts was het zeker dat de keizerlijke russische familie in den herfst te Berlijn kwam. Van een kongres in Kalisch of van eene formele zamenkomst van Monarchen ergens elders was volgens dit schrijven nog niets zekers bekend.

— De groote raad van het kanton Bern, welke thans vergaderd is, heeft de voor den aanstaanden landdag benoemde Bernsche afgevaardigden gelast, om voor te stellen, dat er ook eenige officieren van het eidgenootschappelijk leger naar Kalisch zouden gezonden worden, om de groote wapenoefeningen aldaar bij te wonen.

— In berigten uit Weenen wordt gezegd, dat de in Bosnie heerschende ziekte niet de pest maar eene andere kwaadaardige ziekte schijnt te zijn, dat intusschen de quarantaine-maatregelen aan de grenzen gestrengelijk gehandhaafd worden, en geene verandering zouden ondergaan voor de terugkomst der deskundigen, die door de regering naar Bosnie gezonden waren, om den gezondheidstoestand aldaar naauwkeurig te onderzoeken.

Van de Bosnische grenzen zelve wordt van den 12den ingeschreven, dat de gouverneur van dat gewest zijnen geheimen secretaris den last opgelegd had, om de aan de grenzen geplaatste hebbende voorvallen streng te onderzoeken, en reeds de overtuiging zou hebben bekomen, dat de aanleiding tot de gedane buitensporigheden alleen aan de zijde der rebellen lag.

— In eenen brief uit Konstantinopel van 14 Junij leest men:

„De grieksche gezant *Zographos* heeft aan den Reis-effendi officiel kennis gegeven van de troonsbeklimming van Koning *Otto*; men zegt dat daarop geen antwoord gemaakt is, dan den bevestigenden ontvangst dezer mededeeling door den Turkschen minister gegeven is.

„De pest heeft zich hier niet hoogaardig betoond; de sterfgevallen zijn niet hooger dan tot vijf dagen gekomen.

„Ten gevolge der berigten uit Albanie heeft de sultan aan den pacha van Janina bevel gezonden, om de onderwerping van den pacha van Scutari op te rukken. Uit Rumelie zijn 5000 man dertoe bestemd. De gedurige opstanden in verschillende provincien hebben ten minste dat goede, dat zij de troepen des Sultans in den kleinen oorlog oefenen, en den krijgshaftigen geest der Mozelmannen op nieuw verlevendigen."

Volgens berigten uit Albanie van den 15den Junij, door Oostenrijksche bladen medegedeeld, [illegible] is de opstand nog niet gedempt. De Pacha had eene versterking van 2000 man Turksche troepen [illegible], maar ook de opstandelingen hadden uit Dalecigo ondersteuning gekregen, ofschoon de bewoners van het gebergte zich nog rustig hielden. De stad Scutari was voor het grootste gedeelte verwoest en er begon groot gebrek aan levensmiddelen te heerschen, daar de opstandelingen allen toevoer belettedden. —

— Met de jongste post van Konstantinopel heeft men ook berigten uit Smyrna te Weenen ontvangen; de pest heerschte er nog, schoon het getal der dagelijksche offers bij voortduring gering was. Intusschen waren er strenge voorzorgsmaatregelen genomen; de magazijnen der kooplieden waren meest alle gesloten, en stond de handel genoegzaam stil.

— Uit Triest wordt van den 27sten Junij geschreven: „De laatste berigten uit Athene, betreffelijk de troonsbeklimming van Koning *Otto*, hebben zelfs onder de hier gezetene Grieken geenen zoo gunstigen indruk gemaakt, als men zich misschien voorstelt. De meeste Grieken, zelfs de verlichtsten, hadden niets anders verwacht, dan dat Koning *Otto* bij zijne troonsbeklimming het onder regtzinnige Grieksche geloof zoude onderhouden. Bij de algemeen onder hen daarover heerschende denkwijze zijn zij niet gerust gesteld door de toezegging des Konings, dat zijne nakomelingen in het Grieksche geloof opgevoed zouden worden, en uit den geest van tweedragtigheid, die Grieken en Katholijken in het Oosten beziet, dien kan het niet bevreemden, dat vooral de Grieksche geestelijkheid met de algemene klagten instemt. Bepaaldelijk de [illegible] geestelijken die op een zeer lagen trap van verlichting staan, onderscheiden zich door hooren haat tegen het katholicismus, en dreigen veel bij om de bedoelde stemming onder de Grieken levendig te houden."

In brieven uit Athene wordt bewerd, dat Z. M. den Koning op den 2den Junij het met Oostenrijk gesloten handelsverdrag bekrachtigd heeft.

— In een schrijven uit Alexandrie, van den 19den Mei wordt het volgende gemeld:

„De pest heeft hier nu geheel opgehouden en is te Kairo eveneens in de provincien sterk aan het afnemen. Hier stierven dagelijks nog slechts 5 à 10 personen, en het laatste bulletin uit Kairo, van 15 dezer, vermeldt 286 dooden. Hoewel de officiele opgaven van daar de meeste sterfgevallen gedurende 24 uren op slechts 750 stellen, twijfelt men er evenwel niet in het minst aan, dat schier gedurende eene geheele maand 1000 tot 1500 menschen dagelijks zijn weggerukt. Te al dien tijd was het natuurlijk te Kairo aan handelszaken niet te denken, doch nu verwacht men eene spoedige weder te zullen zien opvatten. Overigens rekent men, dat in geheel Egypte sedert 200,000 personen aan de pest zijn overleden, welk verlies voor een zoo zwak bevolkt land een onherstelbaar verlies is. In den handel heerscht nog altijd dezelfde levenloosheid. Onze Marco-Katoen is het eenige handelsvoorwerp, waarop de aandacht gevestigd is."

— Te Weenen waren den 1sten Julij genoteerd: Metall. 101⅛, 4 pct. 97⅝, Bankactien 1351.

ENGELAND.

In het [illegible] debat over de motie van lord *Lansdowne* tegenstaande, waarbij bepaald wordt dat er een adres aan Z. M. aangeboden zal worden, waarbij Hoogstdezelve ootmoedig verzocht wordt, de noodige bevelen te geven tot het aanbouwen van een provisionel huis bij de aanstaande zitting van het Parlement.

De deliberatien over de wet omtrent de municipale korporatien zijn in het Lagerhuis tegenoog ten einde gebragt. Men zal zich vervolgens met de wet omtrent de Iersche kerk en fiendoen bezig houden. Sir *R. Peel* heeft verklaard dat hij de voorgestelde bepalingen omtrent den afkoop van tienden, behoudens enkele wijzigingen, konde goedkeuren; doch aan het ontwerp om de inkomsten der gevestigde kerk in Ierland te verminderen en tot andere einden te gebruiken, zijne toestemming hier weigeren. Hij zoude uit dien hoofde voorstellen dat de wet in twee deelen zoude worden gesplitst. Lord *Stanley* heeft zich in dezelfden zin verklaard.

— De zitting van de 3de der Paris [illegible]

— De stoomboot *the Roijal Tar*, waarop zich het eerste bataillon der in Ergeland voor Spanje aangeworvene vrijwilligers bevindt, heeft eenig ongemak aan de machines gekregen, en lag dien ten gevolge den 6den julij nog voor Plymouth. Men vleide zich echter, dat dit schip dien dag nog zee zou kunnen kiezen. Het tweede bataillon van hetzelfde korps is heden ochtend aan boord van de stoomboot *the London-merchant*, van voor Greenwich naar San Sebastian vertrokken. Het is 400 man sterk.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gecons. 19⅜ à ½; ditto gered. 91¼ à ⅜; Neder. 2½ pCt. 55⅝ à 55; ditto 5 pCt. 101⅝ à ¾.

Hoe zullen de vijanden van het trouwhartig Nederland juichen, als zij eindelijk, zonder vrees voor tegenspraak, zullen mogen aankondigen, dat de rust in Amsterdam is verstoord geworden! Met welken ophef zullen zij gewagen van het verbranden van een openbaar gebouw, van de versterking van het garnizoen! Het zal ongetwijfeld niet ontbreken aan menigte logenachtige verhalen, aan voorgewende beweegredenen, zij mogen dan al gegrond schijnen of niets het in 't volkomenste dat er eene beweging in de hoofdstad van ons Rijk heeft plaats gehad, om er zich over te verheugen, om er verdere treurige tooneelen uit te voorspellen, en om de Regering dezer landen te kunnen bezwadderen. Maar waarom dan ook niet tevens gemeld, dat het gepeupel is opgeruid geworden, waardoor [illegible] gewekt, vertzekerd wordt, dat ook [illegible] geweest zijn; en onderzocht, wie die geldsmijters en opruijers waren, en wat deze daartoe noopte. — Doch wij willen dat dan ook niet onopgemerkt blijve, dat er bij de beste regeringswijze altijd voorwendsels genoeg kunnen opgeraapt worden, waarmede men het domme gemeen, het *plebs*, kan in beweging brengen, en dezelfs hand wapenen; maar zulks is dan ook niet anders, gelijk ook nu weder gebleken is, als den slaaf een zwaard te geven [illegible] hij zich zelven verwondt. Tegendien eenigen oproerbedrijvers, opgeruiden oploop in de Hoofdstad [illegible] volle jaren van burgerlijke pligtsbetrachting, van zelfverloochening, van rustigheid, van trouw, van moed, van de edelste volharding, rijpe vruchten van maatschappelijk en staatkundig pligtbesef, over; welke door een onbeduidend rumoer niet kunnen bezwalkt worden. Het is wel waar, dat het land gedrukt is door zware lasten, doch daarvan ligt de oorzaak niet bij de Regering, maar in den benarden toestand van geheel Europa, waarin ook wij ruimschoots deelen, en waarvan de verantwoordelijkheid rust op de wereldsche onruststokers en baldadige afbrekers in het staatkundige, en op hen die met hun gezag en handelingen de beschermers geworden zijn van oproer, meineed en moord.

Die onzekere toekomst kan echter niet blijven duren, maar men moet het vertrouwen, dat met wijsheid en beleid, waar zij willen gebeuren, met de noodige standvastigheid en ernstwil dat oogenblik zal te bate genomen worden, te meer, [illegible] goeden kans tot [illegible] men onder hen [illegible] door schandelijke miskenning van [illegible] gebrachten, worstelenden toestand, mag doen hopen. Het mag echter niet verzwegen worden, dat eene beweging in Amsterdam niet dan een ieder moet bevreemden. In de provincie Holland toch wordt minst het drukkende gevoelen van den provisionelen toestand, waarin ons Vaderland verkeert; in die provincie is toch, sedert den afval der Zuidelijke Gewesten des Rijks, de handel gaan herbloeijen, heeft het fabriekwezen het hoofd wederom opgeheven, is er aan de meeste steden in die provincie een nieuw leven geschonken. Het gunstig verslag van de te Amsterdam gezetelde Handelmaatschappij heeft zulks niet dan kunnen bevestigen. Uit gebrek aan middelen van bestaan, uit ontevredenheid, of uit het verpleiterende van hooge belastingen, die toch in evenredigheid in de andere provincien niet minder gevoeld, en wel het meerdere [illegible] gededen wil (en dit doet toch zoo veel al) gedragen worden, — kan in wezenlijkheid geene beweging ontstaan: de oorzaak moet uit andere bronnen worden afgeleid; niet de schijn, maar het wezen der zaak moet bevraagd worden. Het onderzoek der zaak zal aan het licht brengen, zoo wij hopen, welke de ware beweeggronden van dien oploop, en wie de eigenlijke opruijers en raddraaijers geweest zijn, en dat derzelver ernstige bestraffing, als onvermijdelijk gevolg van verkeerde handelingen, kenbaar worden zal voor het gansche volk van Nederland, zal gewis elk verheugen, die prijs stelt op orde, op het gezag der wet, op de eer en het aanzien van den Staat, en op het genot van vrede, welvaart, en gepaste vrijheid in dierbare Vaderland, waar de Vrijheid woont onder de weldadige bescherming eener goedertrouwige, het met de Natie welmeenende, en wijsheid Regering. — Men moet, noch behoeft in het allerminste te betwijfelen, dat de toestand van ons Vaderland van buiten en binnenlandsche onder gelukkiger gedaante kelijk is, en dat verlichting en [illegible] invoering van verbeterde [illegible] instellingen, vooral ook aanmoediging van den [illegible] binnen- en van het allengskens [illegible] van het doorkleed ontdoende fabriekwezen, tot de vurigste wenschen van Neerlands ingezetenen behooren; doch men moet en mag naar billijkheid niet over het hoofd zien, die menigte van herpids genomene en in werking gebragte of nog verder in werking te brengen maatregelen voor 's lands welzijn, waardoor 's lands veiligheid en welzijn zijn verzekerd geworden. En voegt men dan daarbij, de steeds meer en meer hernieuwde uitbreiding erlangende Groothandel, als ook die onzer haringvisscherij, de menigte van aanbouwingen van vestingwerken, of werkzaamheden aan kanalen, of zeeweringen, waardoor de arbeidende volksklasse ook dubbele gelegenheid tot het verdienen van eerlijk onderhoud wordt verschaft, vooral sedert het huiswaarts keeren van een groot deel onzer krijgslieden, in het vijftal jaar (ooverminderd de nog te openen hulpbronnen, als die van het aanleggen van spoorwegen, of het graven van nieuwe middelen van communicatie, enz. enz.), dan moet men zich gedrongen voelen te erkennen, dat, alschoon er veel te toeschen valt, er onder de gegevene omstandigheden, geen gegronde redenen van morren of van volksbeweging bestaan; daar toch veelal de meerendeels oorzaak van zeer de meeste klagten buiten ons bestaat, welke door een verstandig Bestuur wel konden gematigd en verligt, doch niet geheel weggenomen worden.

DE CHAPELGORRI'S.

De provincie Guypuscoa onderhoudt een kompleet bataillon Chapelgorri's, 900 à 1000 man sterk en in onderscheidene afdeelingen verdeeld. Deze Chapelgorri's zijn een geheel eigenaardig, zonderling slag van menschen, welker kenmerkend voorkomen wel eene beschrijving verdient. Het zijn soldaten van beproefden moed, die voor geen gevaar terugwijken. Wil men van St. Sebastiaan naar Pampeluna, Elisondo of naar eenige andere tien of twaalf mijlen ver afgelegene plaats eene depêche zenden, een Chapelgorri is ten volle bereidvaardig voor eene geringe belooning dezelve gedurende den nacht te bezorgen en den anderen morgen vroeg, bij het openen der poort het antwoord u te brengen. Geheel alleen gaat hij ter volbrenging der gevaarlijke commissie op weg, nog bovendien gekleed in de oudheidsche dragt van zijn korps, bestaande in eenen *chapel gorri* (welk woord in 't Biskaaisch eene groote muts van roode stof beteekent) in eenen grauwen overrok of vest, legerroode of blaauwe broek en beenen, op de wijs der Franciskanen, om 't lijf gestrikten gordel, waarin acht of tien pakjes patronen zitten. Aan zijne zijde hangt een bajonet, zonder scheede, op den schouder draagt hij een goed geweer, aan zijne voeten schoenen zonder kousen, sommigen hebben ook wel *alpargatas* (eene soort van schoeisel van hennip.) De bergen bestijgt hij met de vlugheid eener kliprat en op den grooten weg houdt hij zonder moeite een paard in den draf bij.

De Chapelgorri's zijn sterk in 't gebruik van spijs en drank, vallen aan op alles wat eetbaar is, dat zij in de langs hunnen weg liggende huizen der oproerigen, namelijk in de woningen van bijna alle boeren vinden. Zij vallen in 't gevecht als leeuwen aan, en zouden, wanneer de manschappen der linietroepen, waarbij zij ingedeeld zijn, hunnen moed niet bewonderden, zich regtstreeks in de vijandelijke bajonnetten storten. Meestal zijn zij bij de voorhoede en op de flanken der kolommen ingedeeld. De linietroepen zijn hen zeer genegen en deelen gaarne kost en leger met hen. Onder elkander zijn zij door den band der naauwste verkleedbrid verbonden; zij bekomen 6 realen daags, waarvoor zij zich echter geheel verzorgen moeten. Zij nemen noch geven pardon, en een door hen gevangen gemaakt insurgent is een kind des doods. Zij zijn de partij der liberalen, zonder regt te weten waarom, als het ware uit instinkt, geheel toegedaan, zoodat geen geld hoeveel ook hen zou bewegen kunnen tot de partij der insurgenten over te gaan en de hunne te verraden. Zij zijn de schrik van de bewoners des platten lands, bijzonder van de geestelijken, die hunne komst nimmer afwachten. De Chapelgorri's dringen desnietmin, in derzelver woningen door, en nemen al het eetbare weg wat zij maar vinden. Al het ongemak van een dergelijk bezoek komt dan op de weêlooze vrouwelijke bedienden neer.

Bijzonder in het oogvallend is het, dat de familien deer Chapelgorri's die in hunne dorpen gevestigd blijven, door de insurgenten ontzien worden en geen voorbeeld kent men van tegen dezelve gepleegde geweldadigheid. Ingevolge van wederzijdsche overeenkomst zijn de familien van beide partijen beveiligd, en men telt er onderscheidene, waarvan de eene broeder Chapelgorri is en de ander in de gelederen der insurgenten strijdt, en die dezelve geacht bij de te huiskomst in vrede en eendragt leven.

De zaak der liberalen wordt door dit korps onberekenbare diensten bewezen; de Chapelgorri's kennen het land en deszelfs bewoners grondig, en wien zij ook ontmoeten mogten, dezelve kan zeker zijn, dat er in hun minste zich één onder den troep bevindt, die in staat is hem berigt daaraan hem te geven. Alle spionnen der insurgenten vallen hen ook vroeger of later in handen, terwijl de linietroepen door de verkleedde insurgenten en spionnen zeer ligt worden misleid. Voor eenigen tijd had het voorval plaats, dat een dronken Chapelgorri, in eene herberg twee uren van St. Sebastiaan, ingeslapen was, terwijl zijne makkers hunnen weg vervolgden, zonder den achtergeblevenen te missen. Kort daarop traden vier karlisten in de herberg, die neven de kamer, waarin de Chapelgorri, met de muts over de oogen getrokken en den gordel neven hem liggend, op een bed lag, te eten verlangden. De waard, die zeer goed wist, dat zijn huis ontwijfelbaar in brand zou gestoken worden, wanneer men eenen patriotschen soldaat daarin vond, ontdekte de karlisten het gevaar waarin hij deswege verkeerde; deze verzekerden hem evenwel dat hij niets te vreezen had, en gingen nu alle vier den Chapelgorri wekken, die zich tot hare verbazing van geheel andere lieden zag omgeven, als in welks gezelschap hij nog dacht te zijn. Hij toonde zich niet in 't minste verlegen en nam zonder bedenken de uitnoodiging der karlisten aan om hunnen maaltijd met hen te deelen. Alle vijf dronken te zamen en dobbelden op het, de Chapelgorri nooddeloos [illegible] zonder [illegible] [illegible] [illegible]

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Verbruik van steenkolen in Engeland. — Het uitgraven der steenkoolmijnen in Engeland houdt voortdurend omtrent 50,000 menschen bezig. De kolen, welke jaarlijks uit de gezamenlijke mijnen komen, kan men op 30 millioen pond sterl. ramen, welker waarde op de plaats zelve gevoeglijk op 10 mill. pond sterl. geschat kan worden. Tot het uitbrengen van zuiver alleen wordt jaarlijks 6 mill. ton gebruikt. In de haven van Londen alleen werd in het vorige jaar 2 mill. ton ingevoerd, waarvan de ton gemiddeld voor een pond sterl. verkocht is kunnen worden. De winst welke jaarlijks op onderscheidene wijzen van de steenkolen getrokken wordt, bedraagt verder boven dan beneden 50 mill. pond. sterl.

Sochet's bakoven voor de marine. — De Heer Sochet heeft onlangs van de akademie der wetenschappen te Parijs eenen prijs van 1500 franken bekomen, voor eenen door hem uitgevonden bakoven voor de marine. Deze bakoven bestaat uit eenen horizontalen cilinder, die door middel van eene spil om zijne as rondgedraaid wordt, en uit een onbeweeglijk, alsmede horizontaal vlak, hetwelk door de as des cilinders gaat, en waarop het brood gelegd wordt. De cilinder, welke op een met steenkolen gestookten haard aangebragt wordt, bekomt, uithoofde van de omdraaijende beweging, die men aan denzelven geeft, eene zeer eenparige temperatuur, en deelt dezelve aan het te bakken brood mede. Reeds bedient men zich op verscheidene Fransche rijksschepen, met voordeel van deken oven.

Elastieke vernis tot het verwen van zijden en wollen stoffen. — Volgens Dumas bekomt men eene elastieke vernis, als men zich eene verzadigde oplossing van lijm in azijn toebereidt. Met dit vocht, hetwelk men naar verkiesch verdunt, kan men onderscheidene verwen, welke men op zijden en linnen stoffen aanbrengen wil, aanmengen. Deze verwen droogen niet alleen zeer spoedig, maar de stoffen kunnen ook op alle mogelijke wijzen gebogen worden, zonder dat de verwen daardoor afgeven of afschilferen.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, den 9den Julij

	laagste koers	hoogste koers	koers en h.a.
NEDERLAND. pCt.			
Werk.Schuld 2½	56 1/16	56 3/16	56 3/16
dito dito 5	101 11/16	101 3/4	
Uitgestel. dito.			
Kasbill. dito.	25 1/2	25 3/8	25 5/16
Amort. Synd. 4½	94 3/8		
Dito dito 3½	80 1/8		
Schatkistbill. 4			
Hand.-Maats. 4½	108 1/8		
Nieuwe Dito. 4½			
FRANKRIJK.			
Ins. Grootb. 3	79 3/4		
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Per. R. E. Ams. 5	41 7/8	42 1/8	42 1/8
Dito f 1000. 3	27	27 1/2	27 1/2
Cert. Oty & Leg. 4			
Fransche Uitg.	17 3/8	18 1/8	18 1/16
Cert. B. Lond. 5	37	37 5/16	37 5/16
Engelsch. Uitg.	16 1/4	16 1/2	
PORTUGAL.			
Obl. te Lond. 5			
Dito dito 3			
NAPELS.			
Certific. L & B. 5			
Dito Parij. & C. 5	92 3/4		
Leen Lond. B. 5			

	laagste koers	hoogste koers	koers en h.a.
pCt.			
RUSLAND.			
Obl. Hope 1798 1810. 5	103 5/8		
Dito 1828. 5	103 3/8		
Cert. dito 1831. 5	99 1/4	99 1/8	
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig. 6	69		
Certific. dito. 6			
POLEN.			
Aand. L. fl. 300			
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	107		
Neg. E. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. f 100.			
Dito dito 250. 4			
Metalliek. . . . 5	99 1/4		
Dito L. gen. . . 5			
Dito. 2½			
Obl. Göll & C. 5			
Dito. 4			
Cert Stadsb. 2½			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.	710		
DENEMARKEN.			
Leen te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito Rotsch. 5	85 1/4		

*** Op den 7den Julij ll. overleed te *Oosterhout*, Vrouwe D. W. C. S. OBKEN, geboren BAUDEMANT VAN DEN HEUVEL.

Al degenen die iets schuldig zijn aan, te vorderen hebben van, of iets onder hunne berusting hebben, toebehorende aan wijlen Mejuffrouw de Wed. J. C. VIEWEG, in leven Boekhandelaresse te *Nijmegen*, handel gedreven hebbende onder de firma van de Wed. J. C. VIEWEG en ZOON, gelieven daarvan vóór den 15 Julij aanstaande, betaling opgave en teruggave te doen aan den Notaris J. A. VAN MANEN te *Nijmegen*.

Op Dinsdag den 14den Julij 1835, provisioneel, en den 28sten dito, definitief, beide des avonds om 5 uren, ten herberge van W. C. KNAAP, te Raamsdonk, zal de Notaris VAN DER MEER, publiek, en voor alle man, in 4 partijen en in massa veilen:

½ in het REGT VAN REPLANTING, aan weerszijden van den Grooten Weg, der eerste klasse n°. 3 en 7, in het veld van de scheiding, bij de Oude Maas, onder Raamsdonk, tot aanplantingen gedeeltelijk van Beuken toebehoorende den Boomkweeker Tieringen, te Raamsdonk.

Nadere onderrigtingen te bekomen bij den Notaris en bij J. P. VAN DER MEER, te Raamsdonk.

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, KANALEN EN 's RIJKS RESSORT, PROVINCIE NOORD-BRABANT.

AANBESTEDING VAN REPARATIEN AAN SLUIZEN, HEULEN, ENZ.,

IN DEN POLDER *HET BROEK*,

BENEVENS HET

HERSTELLEN VAN DEN RIJZENBERM

AAN DE HAVEN ONDER DE GEMEENTE

OOSTERHOUT,

De Agent van het Domein in het district Zevenbergen, J. GROENEVELDT, woonde te Zevenbergen, zal, als daartoe behoorlijk geauthoriseerd, ten overstaan van den Heer Burgemeester der stad Oosterhout, in het openbaar, aan de meestbiedenden, op Zaterdag den 18den Julij 1835 des voormiddags om 10 uren, ten huize van den Heer G. De SANGSTER, herbergier, te Oosterhout, Aanbesteden:

1e *Besteding*: Het *REPAREREN* aan SLUIZEN, HEULEN, DUIKERS, BRUGGEN, HEINEN, HEKKENS en DRAAIJERS, in den Polder *het Broek*, onder Oosterhout.

2e » Het *HERSTELLEN* van den RIJZENBERM etc. aan wederzijds van de haven onder Oosterhout.

De kondition van Aanbesteding, kosten van het uit, dagelijks, ten kantore van opgenoemden Agent, alsmede ten huize van den Heer SANGSTER, worden gelezen, en tot nadere veiling dit werk Vrijdag vóór de besteding 's morgens ten negen uren, behoorlijke aanwijzingen worden gedaan, terwijl voorloopige informatien te bekomen zijn, bij den Domeinalen Plantagemeester DE BOOM, te Oosterhout.

Zevenbergen, den 1. Julij 1835.

De Agent voornoemd,
GROENEVELDT.

BEKENDMAKING.

De Notaris VAN GRIMPEN, residerende te Leerdam, zal op Vrijdag, den 31sten Julij 1835, des namiddags 4 uren, in het Logement *den Keizer* te Boxmeer, bij publieke veiling, op 180gen, dien te zetten, om 14 dagen daarna, zijnde den 14den Augustus daaraanvolgende, op uur en plaats als voorzegd, finaal te worden verkocht, een zeer schoone VASTE GOEDEREN, onder de Gemeente Boxmeer, Arrondissement Eindhoven, Provincie Noord-Braband, staande en gelegen op de Buitenplaats van de Erfgenamen van wijlen den Wel-Edelen Gestrengen Heer JAN WILLEM KUNINGHS, als:

Eene, bijzonder schoon gesitueerde, HEEREN-HUIZINGE, genaamd *REZENDONK*, bevattende vele fuime Onder- en Bovenkamers, alles en aan schoon uitzigt, zoo op het Dorp, als over Velden en Weiden hebbende, Keukens, Provisie-Kamer, groote Linnen- en Bedgkasten, Slaapvertrekken, Kelders, Koorn- en Droogzolders, Timmerhuis, enz., alles hecht, sterk en wel ingerigt: voorts eene, onlangs opnieuw getimmerde Stalling, Waschhuis en Schuur met bijgebouwde, van exquise Vruchtboomen voorziene, Moestuin en Boomgaard, met aangelegen Boschje, waarin fraaije Laanen van opgaande Eiken-, Beuken-, Elzen- en Populieren-Boomen, Vischkijvers enz., alles omgeven met, steeds waterbevattende, Grachten, en voorzien van twee Brugpoorten; — Wijders twee Bouwkampen, de eene, naast en de andere voor de Huizinge gelegen, en bijzonder tot het aanleggen van verfraaijingen geschikt: — alles omplant met Eiken- en ander Geboomte, staande en gelegen in de Kom van de Gemeente, groot 5 bunder, 62 roeden, palende voorheen door Heer Baron VAN HUGENPOTH, anderzijds TH. OLYSLAGERS.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van benoemden Notaris.

Zeg 't Vaart.

EN SOUSCRIPTION

chez BROESE & COMP., *Libraires à Breda.*

DICTIONNAIRE

DE

L'ACADÉMIE FRANÇAISE

DERNIÈRE EDITION, à PUBLIER EN 1836,

en 2 vol. très grand in-8 de 3000 à 3500 pages par volume.

Edition revue, modifiée corrigée et considérablement augmentée par MM. les Membres de l'Académie Française.

On peut se procurer dès à présent les Livraisons de *Prospectus* et de *Specimen* cotés. — Demander *franco de port*.

EN VENTE, CHEZ LES MÊMES.

J. H. CLOQUET, *Traité d'Anatomie descriptive* rédigé d'après l'ordre adopté à la faculté de médecine de Paris, augmenté de *Notes extraites* des meilleurs ouvrages de anatomie, par le Dr. *Meisser*; 2° d'un *Traité de préparations anatomiques*, d'après *Fr. Blandin*, par *Prière-de-Boismont*; 3° de l'*Abrégé de l'anatomie topographique ou anatomie des régions*, par les mêmes. 4 beaux *Atlas* de planches in folio, à voltiges in 8vo, pour relier. Prix, souscription 60 francs. Pour les souscripteurs ancien, 40 francs.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.